

Türkiye Rojava'ya birkaç kere saldırdı. 2016'da yapılan ilk saldırıda tanklar ağır silah olarak savaş meydanında yerini alıyordu. Bunlar eski ABD tanklarıyla ile Alman Leopard tanklarıydı. Bu saldırıda ordu ağır kayıp verdi, bunun küçük bölümü basına yansıdı. Ağır kaybın nedeni YPG'nin elindeki tanksavar silahları nedeniyle tankların büyük oranda işlevsiz kalmasıydı. Tanklarla desteklenen piyade saldırısı bu nedenle beklenen başarıyı sağlayamadı.

YPG bu silahı ABD ordusundan almıştı. ABD'nin taşeronu olmayı sürdürdüğü iddia edilen TC ordusu Rojava'da ABD silahlarına karşı savaşmak zorunda kaldı ve büyük kayıp verdi.

Beklediğinin üzerinde kayıp veren bir ordu normal olarak bundan ders çıkarır ve saldırı politikasını değiştirir. Türkiye genelkurmayı da böyle yaptı ve sonraki saldırılarda daha başarılı oldu; Afrin ve İdlib'i ele geçirdi.

Silahlı insansız hava araçlarının (SİHA) oynadığı stratejik rol biliniyor. Bunlar ancak Rusya'nın hava sahasını açmasıyla kullanılabildi ve etkili de oldular.

Hepsi bu kadar değil. Türkiye'de askeri-sanayi kompleks var mıdır? konulu yazının yazarı Axel Gehring, Luxemburg dergisinin Ocak 2020 sayısında Suriye işgalinin ekonomi politiğini inceleyen bir yazı yazmış, bu işgalde kullanılan silahları ve bunların nasıl geliştirildiklerini de belirtmiş.

Gehring'e göre uzaktan isabetli atış yapabilen Fırtına adlı obüsler işgalde önemli rol oynuyor. Başlangıçta bunlar, ardından da SİHA'lar ile direniş güçleri zayıflatıldıktan sonra tanklar eşliğinde piyade başarılı olabiliyor. Aksi durumda karşı tarafın elindeki tanksavar silahları nedeniyle modern tankların işlevi bile sınırlı kalıyor.

Fırtına obüsünün üretiminde belirleyici pay Türkiye'nin ama yüzde 100 yerli değil, motoru Almanya'dan geliyor, daha önce de obüsün geliştirilmesinde Güney Kore ile işbirliği yapılmış.

Çok sayıda ülke silah üretiyor veya silah üretimine yarayacak ara mallar üretiminde bulunuyor. Türkiye de silahlanmada 1990 öncesindeki gibi esas olarak ABD ve diğer NATO ülkelerine bağımlı olmak yerine hem kendisi mümkün olduğu kadar yerli üretim yapmaya çalışıyor hem de farklı kaynaklara yöneliyor. Mesela önümüzdeki yıl denize indirilmesi beklenen Anadolu adlı uçak gemisi için işbirliği yapılan ülkeler arasında İspanya da bulunuyor. Rusya'dan silah alındığını da biliyoruz.

Neo liberal silahlanma politikası olarak da adlandırılan bu politikanın başlıca üç yönü önemlidir.

Birincisi; Türkiye'nin silah sanayisi bir çeşit montaj sanayisidir ama 1970'li yılların dayanıklı tüketim malları üreten montaj sanayisinden farklıdır. O zamanki montaj sanayisi de –mesela buzdolabının- motoru dışındaki parçalarını içerde üretir, motoru ithal ederdi. Bu üretim artan oranda sanayileşmeyi de birlikte getirdi, şu farkla ki Türkiye teknolojik olarak ileri yatırım mallarında değil, diğer konularda gelişti.

Bu sanayi ihracat yapamazdı. Yıllar sonra bunu aşabildi. Arçelik bugün Pakistan'da dayanıklı tüketim malları piyasasına büyük oranda girmiş durumda, başka alanlarda da giriş var. Başka bir deyişle iç piyasa bu firmaya yetmiyor. Başka firmalar da bu gelişmeye örnek gösterilebilir. (Bkz. **Küresel iç savaş ve Türkiye** kitabı)

Silah sanayisi ise dayanıklı tüketim malı üretmiyor, hedefi de esas olarak iç pazar değildir. İç pazar ordunun ihtiyaçlarıyla sınırlıdır ve ihracat önemlidir. Silahlanma sanayisi 1970'li yılları andıran montajcılık yapısıyla ihracatta başarılıdır ve dünyada 14. sıradadır.

İkincisi; Türkiye silahlanma konusunda çok sayıda devletle işbirliği yaparak ve silah olarak tek kaynağa bağlı kalmamakta ve böylece de uygulanabilecek olası bir silah ambargosunu boşa çıkarmanın önlemini almaktadır. Filanca ülke ambargo uyguluyorsa falancadan silah alırsınız. Almanya örneğinde görüldüğü gibi silah satışı konusunda gerekçe bulmak zor değildir. Almanya Türkiye'nin Suriye'yi işgal politikasını protesto eder, aynı zamanda da "Kürdistan'da deniz

Suriye işgalinin silahları

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Pazar, 29 Kasım 2020 11:51 - Son Güncelleme Pazar, 29 Kasım 2020 16:45

bulunmuyor” gerekçesiyle Türk deniz kuvvetlerinin modernizasyonunun başlıca destekçisi olur. Türkiye’nin son yıllarda Almanya’dan aldığı silahların büyük bölümü deniz savaşıyla ilgilidir.

Aslında bu yeni bir gelişme değildir çünkü Türk subayları en az 30 yıldır Hamburg’da Almanya donanmasıyla ilişkili bir okulda eğitim görmektedir.

Türk donanması güçlenince Doğu Akdeniz’de Yunanistan ve Fransa’ya kafa tutar. Almanya-Fransa ekseninde yükselen Avrupa Birliği içinde Almanya zorunlu olarak Fransa’nın tarafını tutar ama konuyu geniş değerlendiremeyenler de buradan önemli sonuçlar çıkacak sanır.

Türkiye’yi deniz savaş araçlarında Fransa’ya kafa tutacak konuma getiren Almanyadır, başkası değildir. Bu yıl yine aynı ülkeden ısmarlanan denizaltılar gelsin, uçak gemisi de denize indirilsin, bu kafa tutmanın boyutu büyüyecektir.

Mavi Vatan diye adlandırılan bu politika bitmedi, film arası verdi.

Türkiye yüksek miktarda silah depoladığı için 1974’teki Kıbrıs işgalinde olduğu gibi silah ambargosundan etkilenmeyecektir. Ek olarak o zamanın aksine silah temin etmek için farklı kaynaklar vardır. Bütün ülkeler birden ambargo uygulamaz. Türkiye bu alanda İngiltere ile de ilişki geliştirmektedir.

Üçüncüsü; silahlanma, silah sanayisinin gelişmesi, askeri sanayi kompleksinin gelişmesi sadece ekonomik bağlamda değerlendirilemez. Devletin saldırgan politikası önemli bir itici güçtür. Toplumun ideolojik olarak askerileştirilmesi bu bağlamda önemlidir. Çoklu bir amaca hizmet eder: milliyetçilik yükselir, ekonomik sorunlar geri plana atılır, işgalcilik meşrulaştırılır ve bunların tamamı silah sanayisinin gelişmesine katkı sağlar.

Önemli sonuç şudur: Türkiye’nin sahip olduğu silahlar artan oranda ABD’den bağımsızlaşıyor. Oradan kopmadı ama eskisi kadar bağımlı değildir ve hatta Suriye’de YPG ile savaş örneğinde de görüldüğü gibi ABD yapımı silahlara karşı savaşa girebilmektedir.

Suriye işgalinin silahları

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Pazar, 29 Kasım 2020 11:51 - Son Güncelleme Pazar, 29 Kasım 2020 16:45

NATO içinde de ABD hegemonyası gerilemiştir, sözü mutlaka dinlenen patron konumunda değildir. Trump ile Merkel arasında silahlanma bütçesi konusundaki atışma ve Almanya'daki ABD askerlerinin yarısının Polonya'ya kaydırılması bunun son örneğidir.

Silahlanmada dışa bağımlılık var, montaj var ama bunu eskisi gibi ABD ile sınırlı olarak düşünmemek gerekir. Dışa bağımlılık ve montaj konusunda da Türkiye'nin oynama alanı 30 yıl öncesine göre genişlemiştir.